

takže bylo nutno nově vyměřiti výživné pro žalující dítě. Při tom uznal i nejvyšší soud příspěvek 100 Kč měsíčně na dítě za úplně přiměřený, jak potřebě 10letého chlapce, tak i majetkovým poměrům otcovým.

Čís. 6325.

Užívání mostu v Čechách, který jest v soukromém vlastnictví a tvoří součást okresní silnice, okresem jakožto správcem okresní silnice, není užíváním po rozumu Šu 504 a násl. obč. zák.

(Rozh. ze dne 30. září 1926, Rv I 361/26.)

Majitel velkostatku v Ž. v Čechách domáhal se na zastupitelském okresu t-ském určení, že žalobci jako vlastníku mostu přes řeku L. přísluší vůči žalovanému okresu jakožto uživateli téhož mostu právo požadovati na žalovaném okresu náhradu toho, že náklady udržování mostu převyšují užitky z mostu, pokud se žalovaný okres nevzdá užívání mostu. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nutno si ujasniti, čeho se žalobce domáhá a co jest právním důvodem žaloby. Žalobce, odvolávaje se výslovně na předpis Šu 508 obč. zák., domáhá se určovacího rozsudku toho obsahu, že mu jako vlastníku mostu postaveného přes řeku přísluší proti žalovanému okresu jako uživateli mostu, právo žádati náhradu toho, oč náklady udržovací převyšují užitky z mostu. Žaloba opírá se tedy o předpis Šu 508 poslední věta obč. zák., který předpokládá užívací právo jakožto osobní služebnost po rozumu Šu 504 obč. zák., totiž právo užívati cizí věci jen ke své potřebě bez porušení podstaty věci. Bylo povinností žalobce, by přednesl a dokázal skutečnosti, z nichž by na jevo vyšlo, že žalovaný okres jest uživatelem ve smyslu občanského zákona. Žalobce v tomto směru v první stolici toliko přednesl, že žalovaný okres používá mostu »na základě osobovaného vydrženého práva jako součásti své okresní silnice, kterou podle českého zákona ze dne 12. srpna 1864, čís. 46 z. zák. má svým nákladem stavěti, spravovati a v dobrém stavu udržovati«, a uvedl dále, že s velkostatkem Ž. přešlo na něj také právo vybírati mýto na mostě, že však výtěžek z mýta nestačí ke krytí udržovacích nákladů a že schodek má hraditi okres jako uživatel. Již tímto přednesem a nespornou skutečností, že mezi vlastníky velkostatku Ž. a žalovaným okresem nebyla uzavřena žádná smlouva o užívání mostu, že most slouží veřejné komunikaci jako součást okresní silnice a že tomuto účelu sloužil již dávno před rokem 1864, byl odňat žalobě podklad. Podle údajů žaloby a přednesu žalobcova neužívá žalovaný okres, jako podmět právní ve svém individuálním vztahu k žalobci mostu svými orgány ke své potřebě, na př. k přejezdu svých povozů, nýbrž jde tu o vztah okresu, jako veřejné korporace a jako orgánu, jemuž

náleží správa (administrace) okresní silnice (§ 6 druhý odstavec čes. zák. ze dne 12. srpna 1864, čís. 46 z. zák. a §u 22 čes. zák. ze dne 31. května 1866, čís. 41 z. zák.), k žalobci jako vlastníku mostu, t. j. vlastníku spojovacího článku okresní silnice přes řeku L. podle §u 5 čes. zák. čís. 46/1864 z. z. Most jest sice ve vlastnictví soukromém, ale slouží veřejnému upotřebení, což ani § 5 cit. zák. ani občanský zákon nevylučují (srv. také Randa, Právo vlastnické str. 15 a 16 o průchodních domech a mostech akciových společností). Žalobci jde o to, by mu byl přiznán proti okresu jako správci okresní silnice nárok na příspěvek k udržování mostu podle předpisů práva soukromého. Toho mohl by docílit jen tehdy, kdyby dokázal pro závazek okresu nějaký soukromoprávní titul podle §u 13 cit. zák. čís. 46/1864 z. zák., což se mu nepodařilo. Tvrzení žalobcovo, že žalovaný okres používá mostu na základě »osobovaného vydrženého práva«, ve kterémž směru prý je tu vadnost řízení, protože prý mu nebyla poskytnuta možnost, by to dokázal, jest právně bezvýznamným, neboť, nehledíc k tomu, že nikdo žalobci nebránil, by svá tvrzení dokázal, nebylo by lze mluvit o »osobování si« práva, kde by bylo právo vydrženo, protože by pak podle zákona příslušelo (§ 1452 obč. zák.) a vydržení práva předpokládá držbu práva, která zase předpokládá výkon obsahu práva vlastním jménem (§ 312 poslední věta obč. zák.). Toho tu u žalovaného okresu není, neboť okres jest jen správcem okresní silnice a pokud jí sám používá, činí tak jako ostatní občané, používá totiž věci k obecnému upotřebení určené. Žalobce snažil se sestrojiti si soukromoprávní poměr k okresu také tvrzením, že prý okres měl podle zákona z roku 1864 převzít se silnicí také most a když tak neučinil, nýbrž most v soukromém vlastnictví ponechal, vstoupil prý k žalobci do soukromoprávního poměru. Tato konstrukce je neudržitelná, neboť po účinnosti zákona z roku 1864 nic se nezměnilo na právní povaze veřejného, t. j. v mezích určení každému dovoleného používání mostu k přechodu nebo přejezdu řeky, právě tak jak tomu bylo před rokem 1864. Před tím i potom sloužil most ku všeobecné potřebě. Není-li tu však služebnosti užívání ve smyslu občanského zákona, nemá také místa předpis §u 508 obč. zák. a žaloba musila býti zamítnuta.

Čís. 6326.

»Třetí osobou« ve smyslu §u 37 ex. ř. jest rozuměti každou osobu, rozdílnou od dlužníka. Může jí býti i spoludlužník povinného i ten, kdo jest jako spoludlužník uveden v rozsudku, pokud nebyla proti němu povolena exekuce. Domnívá-li se vymáhající věřitel, že i proti spoludlužníku nabyt nároku na splnění závazku a vydáním věcí na zřízení zástavy, musí teprve žalobou zjednatí tomuto nároku průchod a nabyt takto zástavního práva, uplatnití je pak podle §u 461 obč. zák.

(Rozh. ze dne 30. září 1926, Rv I 1269/26.)

Josefa Z-ová domáhala se na žalovaném vymáhajícím věřiteli uznání, že svršky, na něž vedl žalovaný ku vydobytí peněžité pohledávky exe-